Ассаламу гIалайкум!

ЦIумадисезул гьаракь

(Голос Цумады)

2022 соналъул 16 сентябрь Рузман № 39 (7747) Газета бахъизе байбихьана 1937 соналъул 1 декабралда Багьа 11 гъурущ 12 +

ЦIУМАДА РАЙОНАЛЪУЛ ГАЗЕТА - ЦУМАДИНСКАЯ РАЙОННАЯ ГАЗЕТА

Барки

ХIурматиял районцоял!

РакI-ракIалъ баркула нужеда республикаялъулаб байрам-Дагъистаналъул халкъал цолъиялъул къо. ГIемермиллаталъулаб Дагъистаналъул халкъ цольи ва гъунки мурадалда гьеб къо кIодо гьабизе байбихьана 2011 соналъул 15 сентябралда Дагъистаналъул президентасул указалда рекъон.

Гьеб байрам данде ккезабун буго 1741 соналъ Дагъистаналда ккарал лъугьа-бахьиназде. 18 гIасруялъул бащалъуда Ираналъул кIудияв полководец нусазарго рагъухъан вугев аскаргун кьокьана Кавказалде Дагъистан бахъизе. Иргадал Дагъистаналъул ракьалги рахъулаго, шагьасул аскар щола ГIандалазул гIорхъоде. Гьениб 1741 соналъул 12 сентябралда байбихьула рагъ. Шагьасул кверщаликье ине бокьичIел дагъистаниял цолъула ва кьаби щвезабула шагьасул аскаралде. Тушманасде данде рахьана Аваристаналъул ва Дагъистаналъул цогидабги халкъ. Гьезда гьоркьор рукIана чIамалалгун багвалали. Гьезул цолъиялъул, гъункиялъул ва къвакIиялъул бицунеб буго халкъияб эпосалдаги.

Дагъистаниял щиб заман бачIаниги, кидаго цадахъ рукIана Россиялъул цогидал халкъалгун ва кIудияв бутIа лъуна пачалихъ социализмгун экономикияб, рухIиябгун маданияб рахъалъ цебетIезабиялъулъ ва гьеб щулалъизабиялъулъ.

ВатIаналде къо ккедал Дагъистаналъул халкъаз бихьизабуна бахIарчилъи, гъунки ва цольи. Гьеб бихьизабуна КIудияб ВатIанияб рагъда, 1999 соналъул августалъулал лъугьа-бахьинада. Жакъаги гьеб бихьулеб буго нилъер гIолохъабазул Украиналда унеб рагъулаб операциялда бугеб гIахьаллъиялъулъги.

Гьарула нилъее киназего-дагъистаниязе хадубккунги цольи ва гъунки, рохалилаб ва талихIаб гIумру.

Шамил ГIумаров, районалъул бетIер

Баркула

ХIурматияв МухIамадшапи ГIабдулкъадирович!

Мун ккола гIун бачIунеб гIелалъе гIаданлъиялъулгун яхI-намусалъул цIурав, сабурав, гIакъилав, гIагараб росдае бажарараб кумекги щолев, кивго хIалаеги вахъунев, нижеца мугъги чIвалев нижер чIухIи.

Росдал жамагIаталъ ракI-ракIалъ баркула дуда гьавураб къо. Гьарула дуе халатаб гIумру, щулияб сахлъи, хьизаналъулаб талихI ва хIалтIуе къуват.

Аллагьас дур рекIел мурадал тIураги, кидаго гьудулгьалмагълъиялда гьоркьов къадру-къиматалда вукIине икьбал кьеги.

Баркигун Гьадири росдал жамагIат

Шамил имам гьавуралдаса-225 сон

Имам Шамил ракIалде щвезавуна

АнцIабилеб сентябралда Гъуниб районалъул Кьорода росдал «Каскад» лагералда тIоритIана дунялалдаго машгъурав Дагъистаналъул ва Чачаналъул Имам Шамил гьавуралдаса 225 сон тIубаялда

гIелалъе бугеб кIваралъул. Гьес абуна дунялалъул тарихалда бахIарчилъиялъул рахъалъ магIарул халкъалъул гIадинал рикIкIен гIемерал мисалал гьечIин.

КIалъазе рагIи кьурав

биралда. Хасго киназего асар гьабуна гьезул цояв Силдиса МухIамад Якъубовас умумузул нух бахъизе рахъаян ахIи бан цIалараб жиндирго кочIоца.

Миллиял спортивиял кьецазулъ гIахьаллъарав Агъва-

хурхун Пачалихъияб Думаялъул депутат Сайгидпаша ГIумахановасул призазе гIоло спортивиялгун маданиял кьецал.

Тадбиралда гIахьаллъана Пачалихъияб Думаялъул депутат Сайгидпаша ГIумаханов, Пачалихъияб Думаялъул депутатазул кумекчагIи, Дагъистаналъул бетIерасул ва хIукуматалъул нухмалъулесул гIакълучагIи, республикаялъул районазул ва шагьаразул нухмалъулелгун жамгIиял хIаракатчагIи.

Гьенир гIахьаллъана нилъер районалъул бетIер Шамил ГIумаров, райадминистрациялъул бетIерасул заместитель Халилула МухIамадов, спорталъулгун туризмалъул ва гIолилазул политикаялъул отделалъул нухмалъулев ТIалхIат ГIабдулбасиров.

Данделъи рагьулаго Сайгидпаша ГIумахановас бицана тIобитIулеб тадбиралъул Дагъистаналъул халкъазул гьудуллъи щулалъиялъегун умумузул тарих лъаялъе ва ВатIаналде рокьи куцаялъе гIун бачIунеб районалъул бетIер Шамил ГIумаровасги баркала загьир гьабуна тадбиралъул гIуцIарухъан Сайгидпаша ГIумахановасе, баркана тIаде щолеб Дагъистаналъул халкъазул цолъиялъул къо, тIадчIей гьабуна киналго районазул цIалул идарабазда Имам Шамил гьавуралдаса 225 сон тIубаялда хурхун батIи-батIиял тадбирал тIоритIизе ккеялда.

КIалъазе вахъарав Россиялъул дипломат Багьавудин ГIалиевас бицана Дагъистаналъул миллияв багьадур Имам Шамил цIар рехсон бугин жиндир лъабабго тIехьалда ва кIикьогониги нухалъ Мадиналда гьесул хабаде зияраталъе щванин живилан. ГIарабиязул ва цогидалги бусурбабазул ракьазда жиндир къиматги кьадруги цIикIкIун гьабулеб букIанин имамасул ракьалдаса вукIиналъ.

Боги бачун Шамил имам хьвадараб умумузул нух Бузнасан цIигьабун бахъизе гIарцулал сурсатал ракIариялъе хIаракат бахъулезул къокъаялда гьоркь жигараб гIахьаллъи гьабулел цIумадиселги гIахьаллъана тадли гимназиялъул тарихалъул мугIалим МухIамад Бадрудинов бергьана чIорбутI рехиялъул кьецазда. Гьебго тайпаялда гьесул ясал Фатима ва ГIайшат Бадрудиновалги мустахIикълъана меседил ва гIарцул медалазе.

ЧIаралъуса кIанцIун кIиабилеб бакI щвана Агъвали гимназиялъул физкультураялъул мугIалим МухIамад ХIасбулаевасе.

Рекериялъул ва гамачI рехиялъул кьецазулъ гIахьаллъарал ТIиссиса МухIамадрасул Расулов ва Хушетиса Бадрусалам Зулиев ккана ункъабилеб бакIалде.

Бергьаразе ва призеразе кьуна кубокгун грамотаби.

Гьединго тадбиралда районалъул бетIер Шамил ГIумаровасе, дипломат Багьавудин ГIалиевасе, жамгIияв хIаракатчи МухIамад Якъубовасе кьуна Шамил имамас 225 сон тIубаялде хIадурарал хIурматиял гIаламатал.

ГIубайдула Малачдибиров

ДандчІвай

ШагІиралъулгун накъит

Дагъал цере къояз ракІалдаго гьечІеб дандчІвай ккана дир Дагъистаналъул халкъияй шагІир, Россиялъул хъвадарухъабазул союзалъул член, республикаялъул культураялъул мустахІикъай хІалтІухъан, Расул ХІамзатовасул цІаралда бугеб республикаялъул Миллияб библиотекаялда хІалтІулей Сабигат МухІамадовагун.

Нижер накъит байбихьана гьал ахирал соназ газетазда ва социалиял гьиназда гІемер борхулеб магІарул мацІалда хурхарал суалаздалъун. Гьелъ ракІ унтун бицана магІарул мацІ цІуниялда хурхун магІарулазул бугеб тІаса-масагояб бербалагьиялъул, адабиялталдегун маданияталде бугеб рокьи тІагІун унеб букІиналъул, хъвадарухъабазул къадру-къимат лъугІулеб букІиналъул, гьезулгун дандчІваял дагь гьарулел рукІиналъул, гІадамаз гьезул юбилеязде рачІинецин кІвахІаллъун, гІиллаби ратулел рукІиналъул.

Нижер гара-чІвари саламатто халалъана, бицана школазда рахьдал мацІалъул дарсал дагь гьариялъул, хІукуматалъул тІадчагІазги умумузул гьелде кІвар кьолеб гьечІолъиялъул. Лъималазул ахаздаго малъизе ккола гьитІичазда магІарул мацІ, бижизабизе ккола умумузул мацІ цІуниялде рокьи. Сабигатица дие цІалана Дагъистаналъул халкъияв шагІир МухІамад АхІмадовасул миллаталде мацІ цІунеян хитІаб гьабураб кечІги.

Сонал унел руго...Ине риччан те,
Риччарал бераз дун валагьун вуго
Аллагьас хисараб заманаялъухъ,
ЗахІматаб хІал бугеб дир ВатІаналъухъ.

МагІарулал, дица нужей гьарула
Гьарураб ракьалде даимаб рокьи,
Рикь-рикьарал нухал цолъизаризе,
Цо бугеб рахьдал мацІ цІуне, дир миллат!

ЦІуне гьал мугІрулги, гьал кьурабиги,
Кьун буго гьез нилъей намусги яхІги.
Росаби гьечІони, гьечІо Дагъистан,
ЦІуне, магІарулал, мугІрул росаби.

МагІарулав вукІин буго дир талихІ,
МугІрул хвезе тоге, дир магІарулал.
МагІарулал гьечІел мугІрул кІваричІо
МагІарулал цІуне дуца, БетІергьан.

Гьеб къоялъ Сабигат МухІамадовалъ дие сайгъат гьаруна жиндирго тІахьалги. Гьей гІадинал рухІияб дуниял бечедал шагІирзабигун накъит гьабизе щварав дир рекІеги хинаб асар лъугьуна, жегиги умумузул мацІалъулгун хъвада-чІвадиялъул ургъел гьабулел чагІи хутІун ругилан. Гьелдаса разияв дицаги хъвана нилъерго шагІиралье сайгъат гьарун гьал кочІол мухъал.

Дур гІумрудул сонал сверананиги,
Сси хвечІо гьурмадул яцІцІад хьвадиялъ.
Дур пасихІаб калам, бегІераб къалам,
РечІчІана гуллалъун магІарулазда.

Иман щулалъараб щулияб ракІалъ
Щвана борхалъуде халкъалда гьоркьой.
ЗахІмалъи - къварилъи къулчІараб гІумру,
Ахир бохараб кьун йохизаеги.

Зодоб цІвабзазда гьорлъ моцІрол гІадинан,
Нижей канлъи кьолеб чирахъалъун йиго.
Къварилъи-гІатІилъи бигьа гьабизе,
Боркьараб гьансито мун нижей йиго.

ХІабиб Давудов, Метрада росу

Инсан

Росдае гьабураб сайгъат

Дир рукъалъул яхІги, росдал намусги,
Росдалго багьаяв вац цо мун вуго.
Дур хІалбихьизеян Аллагьас духье
БитІараб къварильи борхизе кІварав.

Щвараб къо баччизе Аллагьас къуват
Къуна рекІелъ иман щулияб букІун.
Щущан унеб ракІги, данде бакІарун,
Баккана дуца цІа ниж хинлъиледухъ.

Лъималазе бараб берцинаб мажгит
Баракатлъун чІаги тІолго росдае.
Рагьаги бищунго берцинаб нуцІа
Алжаналда бакъулъ даимаб рокъоб.

Иман щулалъаги дур умматалъул,
ТІадегІанав Аллагь нижер БетІергьан.
БитІараб нухдасан раче дуца ниж
Къосине риччаге, хирияв РахІман.
Сабигат МухІамадова

ГІаданлъи, чилъи, яхІ, намус, адаб гьездаса берцинал ва чІухІарал рагІаби гьечІо инсанасул каламалъулъ. Инсан берцин гьавула гьесул хасияталъ, чорхолъ бугеб яхІалъ, ирсалъего щвараб гІаданлъиялъ. Гьединал чагІи гІажаибго берцинаб хьвада-чІвадиялдалъун гвангъун рихьула жамгІиял данделъабазда, сихІ тун ТІадегІанав Аллагьасе гІоло гьарула гьез жидерго лъикІал ишаги. Амма, дир пикруялда, гьел халкъалдаго лъазе ккола, цогидазги гьездаса мисал босуледухъ.

Гьединазда гьорлъ дида вихьана Сабигат МухІамадовалъ 60 сон тІубаялъул юбилеялъулаб тадбиралда кІиабилеб отделение гІуцІарав гьелъул вац Садикъ МухІамадов.

ТІоцеве вихьулев чияс дун хІайран гьаюна яцальул гьес гьабулеб адаб-хІурматалдалъун, гьарзаго гІуцІараб тепсиялда нахъа гІодор чІезе рачІарал гьалбадерие гьабулеб хъулухъалдалъун. Гьединав вац нахъа вугей мун гьардарай гурищилан бахиллъана дун Сабигатида. Гьелдаса нахъе ана кІигониги моцІ, ва дагьаб цебе дида лъана гьев сахаватав инсанасул цогиги баракатаб ишалъул хІакъалъулъ. Гьес росдал школалъул учительзабазегун цІалдохъабазе как базе гІагараб Инхокъвари школалда аскІоб гьитІинабго мажгит бан буго.

Гьелъ жеги интерес цІикІкІана гьесул гІаданлъиялде ва Сабигатида гьикъана щиб пишаялъул чи дур вацилан. «Зульфия, дир вац Садикъ вуго нижер тухумалъулго яхІалъул хІуби, намусалъул матІу. Гьесие бокьуларо рихьдае гьабулеб ишги, рецц-бакъги. Мунагьал чураяй эбел Аллагьасул къадаралде щведал гьесие букІана анцІила лъабго сон. Гьелдаса нахъе инсуца ва нижеца тарбия-лъай кьун куцана гьев. Гьесда бихьана балугъалъиялде вахарав вас авариялде ккун камиялъул бухІи, гьеб кинабго

къварилъиги бахчун, жиндирго рекІел бокІнилъ гьебги лъун, дида хьолбохъ эхетана вац. Гьесие гІоло гІумру кьезе хІадурай йиго дунги»,-ян абуна гьелъ.

Гьелъул рагІабаз дир махІаби сородана, черхалда сири бана. Вацасул ургъелалъ бухІулеб яцалъул ракІ, гьесдехун бугеб хинлъи ва рокьи, беразулъ пашманлъигун гьес яцалъе гІоло бахьараб хІаракат. Гьеб лахІзаталда жаниб дир беразда цебечІана доб тІоцеве гьев вихьараб мех. Унго-унголъунги гьеб букІана рухІияб бахІарчилъи, напсалдаса иман бергьи, яхІалъул къвакІи.

Инхокъвари росдал школалда тІобитІараб тадбиралда гІахьаллъизе ахІун вачІарав Садикъ МухІамадовасе учительзабазул ва цІалдохъабазул рахьалъан баркала загьир гьабуна школалъул директор МухІамад Гереевас. Гьес цІалдохъабазе бицана Садикъил захІматалъул нухлул, бичІчІизабуна гьелъул аслу-цІали букІин.

-Садикъ ГІусманович гьавуна гьавуна 1977 соналъ Гъизилюрт районалъул Комсомольское росулъ, цІалун лъугІизабуна Дагъистаналъул пачалихъияб медицинаялъул университет. 2003 соналдаса нахъе хІалтІулев вуго МахІачхъала шагьаралъул республикаялъулаб психикиябгун неврологиялъулаб диспансералда тохтур психиатрлъун. Жакъа гьас нилъее гьабуна кІудияб сайгъат, учительзабазегун цІалдохъабазе как базе мажгит. Гьанже рес буго школалде рачІарал гьалбалги цогидалги как базе гьенире рачине. Азарабго баркала гьасие кидаго нилъее кумекалъе ватиялъухъ. Киназулго рахьалъан нилъ ракІалде щвеялъе ва жиндехун нилъер бугеб рокьиги бихьизе сайгъат гьабула гьесие къеда базе ханжарги Баркалаялъулаб кагъатги. Аманат гьабула нужедеги гьадинал баракатал гІадамаздаса мисал босеян, халкъалъе пайдаяллъун рахьине ва росдал букІинесеълъул ургъел бугеллъун рукІине цІале, -ян абуна гьес.

Жиндие кІалъазе рагІи кьурав Садикъица баркала загьир гьабуна мажгит базе жидерго миркаб ракь кьурал росуцоязе, гьаруна лъималазе насихІатал, ахІана кире кканиги гьудуллъивацлъи цІунизе, гІадамазе хайир бугеллъун лъугьине.

Инхокъвари росдал учительзабаз, цІалдохъабазул эбел-инсуца ва росуцояз ракІ-

ракІалъулаб баркала загьир гьабулеб буго иман-яхІ бергьарав Садикъ МухІамадовасе, гьаруллеб буго гьесие сахаб халатаб гІумру, дунялалъул рокъоб икьбал, иман бугеб наслу лъугьин ва лъикІал ишал гьаризе къуват.

Зульфия Сажидова

Терроралде данде

Призерлъун вахъана

Къади Абакаровасул цIаралда бугеб Агъвали гимназиялъул выпускник Дагъистаналъул пачалихъияб педагогикияб университеталъул физикаялъулгун математика-

ялъул факультеталъул тIоцебесеб курсалъул студент Жамал ГIабдулаев вахъана лъайкьеялъул организациябазда гьоркьов терроризмалъул идеологиялде балагьызабураб видеоролик гьабиялъул рахъалъ республикаялъулаб конкурсалъул призерлъун.

Видеороликалда букIана терроризмалъул кьогIлъиялдаса гIадамал хасго гIисинаб гIел цIуни мурадалда школалда ва цогидалги гIемер гIадамал руссунел бакIазда кьвагьи ккезе бегьиялда щаклъи бугеб къайи-матахI батун ва тIатун хадуб цIалдохъабаз гьаризе кколел ишал.

Жамалил хIалтIуе нухмалъи гьабуна гимназиялъул мугIалим ПатIимат МухIамадовалъ.

Баркула гьезда лъикIаб хIасил!

ПатIимат МуртазагIалиева

Военный прокурор разъясняет

Согласно Указа Президента Российской Федерации от 9 мая 2022 г. № 268 «О дополнительных мерах поддержки семей военнослужащих и сотрудников некоторых федеральных государственных органов» дети участников специальной операции смогут потупить в ВУЗы на бюджетные отделения в пределах социальной квоты.

Решено ввести специальную квоту в размере 10% общего объема приема в ВУЗы на бюджетной основе по каждой специальности или каждому направлению подготовки для детей силовиков, участвующих (участвовавших) в спецоперации на территориях ДНР, ЛНР и Украины, в т. ч. погибших при исполнении обязанностей.

В пределах данной квоты детям военнослужащих и сотрудников погибших (умерших, получивших увечье (ранение, травму, контузию) или заболевание, не нужно будет сдавать вступительные экзамены (за исключением дополнительных испытаний творческой и (или) профессиональной направленности). Дети иных участников спецоперации принимаются по итогам вступительных испытаний, проводимых ВУЗами самостоятельно.

Также без вступительных экзаменов дети военнослужащих и сотрудников, погибших (умерших), получивших увечье (ранение, травму, в контузию или заболевание, должны приниматься военные образовательные учреждения со специальными наименованиями.

Р. Петросян, военный прокурор гарнизона

Динияб бокIон

Рузманалде хIадурлъи

Рузман къо ккола ТIадегIанав Аллагьас кIодо гьабураб, бусурбабазе гIидлъунги гьабураб къо. Гьединлъидал бусурбанчиясеги рекъола гьеб къо кIодо гьабизе. Нияталда рекъон щвела щивасе, Аварагасул хIадисалда бугеб гIадин.

Рузманалде, хамиз къоялъ бакъанидасаго байбихьун, хIадурлъизе ккола. Гьеб гIужалъ дугIа-алхIам гIемер гьабила, рузман къоялде течIого, ретIунеб ретIел, гьуинаб махI, ай кинабго хIадурила. Рузман сордоялъ «суратул Кагьфиги» цIалила, Аварагасде гIемер свалатги битIила, бищун дагьаб лъабнусго бугин хъвалеб буго «ИгIанатул ТIалибин» абураб тIехьалда. Сардилъ вахъун хIалкIвараб дугIа-алхIам, гIибадат гьабила.

Рузман къоялъ, цебесеб яги хадусеб къоги дандекъан, кIал ккезеги суннатлъула. КIванагIан хехго рузманалде инеги лъикIаб буго. Щай абуни, рузман къоялъул тIоцебесеб сагIаталъ ани - варани, кIиабилелъ ани - оц, лъабабилелъ - куй, ункъабилелъ – гIанкIу, щуабилелъ - хоно садакъаде кьураб гIанасеб кири щола. Рузман къоялъ черхги чурила, бацIцIадаб, цIияб ретIелги ретIина (хъахIаб ретIел бищунго Аллагьасе бокьула). Къвалакьа, гIавраталдаса расалги инарила, малъалги къунцIила, черхалда, ратIлида гьуинал махIалги гьарила. Рузманалде унаго гIодове виччан, Аллагь рехсолаго, адабалда ина. Мажгиталде лъугьунаго кваранаб хIетIе цебе ккезабила, къватIиве вахъунаго квегIаб хIетIе цебе ккезабила, дугIаги цIалила, Аварагасде свалатги битIила, тахIияталъул какги бала, жанир ругезе саламги кьела.

Цебесеб кьерги тIалаб гьабила, гIодор чIаразул гарбазда тIасан галабиги росиларо, имамасда аскIов гIадинги чIела, хутIба цIалулаго лъидаго кIалъаларо, кIалъани - рузманалъул кири борчIула. Рузман сордоялъго гIадин къоялъги «суратул Кагьфги» цIалила, свалатги гIемер битIила.

Как балел чагIазда цевесанги вилълъинаро. Как балев чиясе лъабо натIги тун, цевесан ине бегьула. Рузманалдаса салам кьурабго, анкь-анкь нухалъ алхIам, къулгъу, кIиябго къулагIузуги цIалила, хадуб дугIаги гьабила.

Рузман къоялъ гIелмуялъул мажлисаздаги гIахьаллъила, гьеб къоялъ сундалъун бугониги садакъаги гьабила, Къуръанги гIемер цIалила, тасбихIалъул какги бала, дугIаги гIемер гьабила, хасго дугIа кьабулаб сагIат борчIичIого букIине хIаракатги бахъила. ТIубараб къоялда жаниб гьеб сагIат балъго гьабун буго, къоялъго хIаракат бахъулевлъун вукIине. Амма гьеб сагIаталда дандчIвазе хьул бугел гIужал руго бакъ баккулеб мех, битIун къалъараб гIуж, рузманалъул как ахIулеб гIуж, имам хутIба гьабизе минбаралде вахунеб гIуж, гIадамал рузманалъул как базе тIаде рахъунеб гIуж, бакъаницаса хадуб, хасго бакъ тIерхьине байбихьараб мех. Гьел гIужаз хасаб кIвар кьезе ккола дугIа гьабиялде. Къокъго абуни, цогидал къоязда гьоркьоса рузман къо, рес бугони, ахираталъе тела, хутIарал къояздеги гьелъул баракат тIибитIизе.

«Ас-салам» газеталдаса босараб

Расул ХIамзатов гьавуралдаса 99 сон тIубаялде

ЦIвалъун кунчIана мун абадиялъе

Хабалъ вукъаниги, кучIдулъ чIагояв,
КIоченаро, Расул, мун киданиги.
Къо лъугIун аниги, «хъахIал къункърабаз»
Бицина халкъалда дур рекIел ахIи.

ЦIале, мугIрул лъимал, Расулил кучIдул,
Гьезул магIна лъарал мекъи кколаро.
Расулил васият тIубазе гьабун,
ЦIуне гьаб ракьалда нилъер рахьдал мацI.

Микьабилеб сентябралда Агъвали гимназиялда кIодо гьабуна машгьурав шагIир Расул ХIамзатов гьавуралдаса 99 сон тIубай.

Библиотекаялъул хIалтIухъаби ХIава КъурамухIамадовалъгун Загьрат Багьавдиновалъ гимназиялъул фоеялда гIуцIана шагIирасул тIахьазул цебелъей.

Авар мацIалъулгун адабияталъул мугIалимзабазул методикияб цолъиялъул нухмалъулей ПатIимат Зиявдиновалъ бицана дунялалдаго машгьурлъи щварав ЦIадаса ХIамзатил вас Расулил гIумруялъул ва творчествоялъул, тIадеялъул гьев гьавуралдаса 100 сон тIубаялда хурхун улкаялдаго тадбирал тIоритIизе президент Владимир Путиница риччарал гIарцулал сурсатазул ва цIалдохъабаз батIи-батIиял конкурсазда жигараб гIахьаллъи гьабизе ккеялъул.

-ХIамзатил Расул вуго Дагъистаналъул поэзиялда бищунго гвангъараб цIва. Гьесие рокьула киналго миллатал, дос асаразулъ кIодо гьаруна магIарулал, гьесие бокьулаан гIадамал мурадалде щвей. Гьес жигар бахъана авар миллаталъе мацI цIунизе ва гьеб цебетIезабизе. Пашман гьавулаан гьев рагъул кьвагьиялъ ва гьелъул къурбаназ. Расулил къункърабиги роржуна кирего, гьез гьарула халкъалъе даимаб рекъел. Исанаги къокъунел руго гьел рикIкIаде рекIелъ пашманлъиялъул асаргун, -ан абуна гьелъ.

Хвел гьечIев шагIирасул бицун кIалъаял гьаруна мугIалимзаби МухIамад ХIайбулаевас ва Бакарбика ТIагьировалъ.

МугIалимзабазулнухмалъиялда гьоркь цIалдохъабаз цIалана ва рекIехъе рикIкIана Расул ХIамзатовасул асарал, хIадурана къадал газетаби, ахIана магIарулазе хириялъун лъугьарал Расулил кучIдул.

Тадбир ана берцинго ва гIуцIадго.

Зульфия Сажидова

Росдал магIишат

Нилъерго рукIине ккела овощал

Ахирал соназ Дагъистаналда, тIолабго улкаялда гIадин тIадчIей гьабулеб буго теплицаби раялда ва гьенир овощал гIезариялда сверухъ.

Теплицабазда жаниб хасаб температура ва ракьул регьел чIезабулеб букIиналда бан ресал лъугьунел руго, роол заманалда гуребги, тIубараб соналъ овощал гIезаризе. Гьединан хIалтIи гьабулеб букIиналъ, къватIисел улкабаздасан, Россиялъул регионаздасан бачIунеб продукция хисизе, ва гьанже ракIарарал нигIматаздалъун (овощаздалъун) гIадамал хьезаризе санагIат лъугьунеб буго. ГIуцIулел руго цIиял хIалтIул бакIал, цебетIолеб буго экономикиябгун социалияб рахъ.

Цо-цо жигарал чагIаз нилъер районалдаги ран руго теплицаби. Ракьалда гьабулеб хIалтIи бигьаяб гьечIо, амма нилъер лагачерхги гьедигIанго къуватаб гьечIо, къадарал нигIматал кваназе. Гьединаб пикруялда рекъон теплицаялда овощал гIезариялъул хIалтIи гьабулеб буго Гьигьалъ-гIурухъ росулъ гIумру гьабулев ХалилрахIман Сажидовас.

МахIачхъалаялде унеб шагьранухда аскIоб букIиналъ теплица бугеб ах-хурги бихьун, дун ана гьесул хIалтIухъ балагьизе ва цо чанго суал кьезе.

-ХалилрахIман, кин дур пикру бижараб гьаб теплица базе?

-Болъихъ районалда гьабун бихьидал, гьединаб хIалтIи дицаги гьабуни, щибилан ракIалде ккана дида. Лъалев агрономасги абуна гьединаб къагIидаялъ нилъер гьанирги овощал гIезаризе бегьулин. ТIоцебесеб февралалда дица хьана помидор. Къоабилеб апрелалдасан байбихьун августалде щвезегIан нижер хъизамалъе ва гIагарлъиялъе гIунги тIокIлъун тукабазде бичизецин щвезабуна дица помидор.

БачIиналъул къадар лъабго тоннаялдецин бахуна, тIоцебесеб октябралдаса нахъе охцер хьаниги бегьула.

-Кинал захIмалъаби дандчIвалел тIоцебе гьеб иш байбихьулев чиясда?

-Теплица гьабулев чиясе къваригIунеб буго гьелъие харж гьабизе гIарац. ХIукуматалъул программаби рукIани щиб, гьеб бан лъугIун, харж гьабураб гIарцул отчетал кьун хадуб гурого кумек щолеб гьечIо. Байбихьиялъе гIарац гьечIони, кин гьеб балеб?

-ГIезарурал овощал кир дуца ричулел?

-Гьел ричиялъул къварилъи гьечIо, райцентралда тукабазде щвезарула, цо-цояз гьанирегиi рачIун росула. ГIададаго хвезе жо хутIуларо.

-Кинал малъа-хъваял дуца гьарилел теплица базе пикру бугезе?

-СанагIалъи цIехон теплица бани, гьелдаса лъикIаб хIалтIи гьечIо, хасго гIолилазе. ХIалтIухъ мухъ балагьун цогидал регионазде инчIого, щуго сотихгIанасеб ракьалда теплица бани, гьезие гIумру-яшавалъе гIураб жо бугин ккола дида. Нилъерго умумузул ракьалги хIалтIизарун, магIарухъги берцинаб яшав гIуц1изе рес щун буго гьанже гIадамазе.

-Баркала, гара-чIвариялъухъ, гьабулеб данде бильъаги, Аллагьас къуват кьеги.

Заур Бадрудинов

Спорт

Чемпионлъун вахъана

9-11 сентябралда Якутскиялда тIобитIана 1972 соналъ Мюнхеналда Олимпиялъул чемпионлъун вахъарав Роман Дмитриев ракIалде щвеялъе

21 сонил гIумруялде рахинчIел гIолилазда гьоркьоб эркенаб гугариялъул рахьалъ ТIолгороссиялъул турнир.

Россиялъул регионаздаса гурелги, гьенир гIахьаллъана тIадеги щуго пачалихъалъул гугарухъаби.

86 кг. цIайиялда Гьигьалъа МустафахIажи Малачдибиров финалияб дандчIваялда 12:1 хIисабгун Красноярск краялъул гугарухъанасда тIад бергьенлъиги босун, турниралъул чемпионлъун вахъана.

Киналниги дандчIваязда ракIчIарал бергьенлъабиги росун, гьеб цIайиялда жинде вахарав гугарухъан турниралда гьечIевлъи бихьизабуна МустафахIажица.

Баркула гьесда щвараб бергьенлъи, гьарула хадубккунги икъбал.

Зульфия Сажидова

Цумадинская футбольная лига - 2022

Турнирная таблица

№		Команда	И	В	Н	П	Г	РГ	О
1.	*	Эчеда	15	11	2	2	73-32	41	35
2		Нижнее Гаквари	15	11	1	3	84-40	44	34
3		Кочали	15	10	4	1	79-45	34	34
4		Гигатли-Урух	15	10	2	3	74-45	29	32
5		Маштихи (Агвали)	15	10	2	3	81-46	35	32
6		Тисси-Ахитли	15	10	1	4	54-29	25	31
7		Тисси	15	9	2	4	84-53	31	29
8		Хуштада-Урух	15	8	5	2	59-50	9	29
9		Гачитли	15	8	2	5	50-37	13	26
10		Агвали	15	6	4	5	33-43	-10	22
11		Хуштада	15	6	0	9	45-62	-17	18
12		Верхнее Гаквари	15	5	1	9	63-57	6	16
13		Гадири	15	4	1	10	46-64	-18	13
14		Верхнее Хваршини	15	3	2	10	39-77	-38	11
15		Кеди	15	3	1	11	49-80	-31	10
16		Ричаганих	15	3	0	12	44-85	-41	9
17		Тинди	15	1	3	11	41-82	-41	6
18		Ветераны (Агвали)	15	0	1	14	45-116	-71	1

Результаты 16 тура (10 сентябрь)

Кочали	10 : 6	Кеди
Верхнее Гаквари	4 : 5	Хуштада-Урух
Гачитли	8 : 2	Ветераны (Агвали)
Тинди	1 : 8	Нижнее Гаквари
Гигатли-Урух	8 : 5	Ричаганих
Хуштада	6 : 2	Верхнее Хваршини
Маштихи (Агвали)	7 : 3	Гадири
Агвали	1 : 6	Эчеда
Тисси-Ахитли	6 : 3	Тисси

Расписание матчей 17 тур (17 сентябрь)

Тинди	13:00	Гигатли-Урух
Хуштада	14:00	Нижнее Гаквари
Агвали	15:00	Верхнее Гаквари
Кочали	16:00	Гадири
Верхнее Хваршини	17:00	Кеди
Ричаганих	18:00	Ветераны (Агвали)
Тисси-Ахитли	19:00	Хуштада-Урух
Гачитли	20:00	Эчеда
Маштихи (Агвали)	21:00	Тисси

Фадзаевасул турниралъул чемпион

Дагъаб цебе Владикавказалда, «Манеж» спортивияб кIалгIаялда тIобитIана кIицIул олимпиялъул чемпион, СССРалъул спорталъул мустахIикъав мастер Арсен Фадзаевас 60 сон тIубаялда хурхун 16 сонил гIумруялъул гIолилазда гьоркьоб эркенаб гугариялъул рахьалъ «ТIолгороссиялъул хьул» абураб ТIолгороссиялъулаб турнир.

Гьенир гIахьаллъана Карачай-Черкессиялъул, Москваялъул, Кабардино-Балкариялъул, Дагъистаналъул, Чачаназул, Югалъулаб Осетиялъул ва Абхазиялъул командаби.

Турниралда Дагъистаналъул командаялъ ккуна тIоцебесеб бакI, кIиабилеб бакI-Чачаназул командаялъе, лъабабилеб бакIалде ккана турниралъул хважаинзаби-Севернияб Осетиялъул команда.

68 кг. цIайиялда турниралъул чемпионлъун вахъана нилъер районалъул лъималазулгун гIолилазул спортивияб школалда куцалев МухIамад АхIмадов.

Баркула МухIамадида ва гьесул тренер АхIмад МухIамадовасда щвараб бергьенлъи, гьарула хадубккунги икъбал.

Шамил Сажидов

БетIерав редактор
Малачдибиров
ГIубайдула СагIадулаевич
2-52-44

Жавабияй секретарь
Сажидова
Зульфия АхIмадовна
2-52-92

Редакциялъул
(издателасул) адрес: 368900
Дагъистан Республика,
Цlумада район, Кьенгьара росу
Заводалъул къватI, 4

«Цlумадисезул гьаракь»
газета гIуцIарал:
«Цlумада район» муниципалияб
районалъул администрация

Газета къватIибе биччана
«Издательский дом «Дагестан»
ГАУялъул типографиялда.

Адрес: 367018,
МахIачхъала шагьар,
Насрудиновасул проспект, I «А»

Тираж - 1347
Газеталъул индекс:
51377 (бащдаб лъагIалие)
63302 (лъагIалие)

Макъалабазда рехсарал
хIужабазул, тарихазул бальголъи
гьорлъ бугел ва цогидалги
баяназул жаваб авторас кьола.

Газета зарегистрирована
Управлением Роскомнадзора
по Республике Дагестан.
ПИ №ТУ05-00434
от 15 июля 2019 г.

Адрес электронной почты
GoIostsumady@mail.ru